

Tot ziens Carlijn en Ad

Tekst: **Iva Bicanic** Foto: **De Beeldenbrigade**

Ad de Jongh en Carlijn de Roos worden de pater en mater van de VEN genoemd omdat ze deze vereniging – en, samen met Erik ten Broeke en Renee Beer, ook EMDR-therapie – in Nederland op de kaart hebben gezet. Onder hun bezielende aandacht groeide de VEN uit tot wat het vandaag is; maar dat ging niet vanzelf. Hun verhaal getuigt van moed en doorzettingsvermogen, met als doel om EMDR beschikbaar te maken voor getraumatiseerde patiënten. Met pijn in het hart, maar ook met een trots gevoel, nemen zij na vijftien jaren afscheid van het bestuur.

Hoe is het allemaal begonnen en met wie?

Ad: “In het begin bestond er al een enthousiaste club mensen met interesse voor EMDR. Deze werd steeds groter en in 2003 besloten we om de VEN op te richten. We zaten op een terras na een netwerkavond en spraken er voor het eerst over: ‘Zullen we een vereniging oprichten?’ En zo geschiedde. Het bestuur bestond toen uit vijf leden: Carlijn (voorzitter), Steven Meijer, Hellen Hornsveld (secretaris), Joany Spierings en ikzelf (penningmeester). Later is de functie van penningmeester overgenomen door Mike de Wit. Carlijn, Hellen en ik vormden samen het dagelijks bestuur.”

Carlijn: “We hebben de VEN opgericht om EMDR door te kunnen ontwikkelen, ons te profileren en beter te kunnen reageren op de snel toenemende stroom van vragen die op ons af kwam. Daarnaast speelde mee dat *EMDR Europe* van ons verlangde dat we een officiële vereniging met statuten en al, zouden oprichten. Zo konden we meteen aan alle eisen van *EMDR Europe* voldoen.”

Wat was het aanvankelijke doel van de vereniging?

Carlijn: “Het grappige is dat het doel in al die jaren niet is veranderd. Dat zie je ook aan de statuten die heel lang ongewijzigd zijn meegegaan. Het hoofddoel van de VEN is het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van EMDR, onder andere door het stellen van eisen met betrekking tot de vooropleiding van EMDR-therapeuten en de kwaliteit van EMDR-opleidingen en opleiders, en daarnaast door een register te voeren voor ervaren EMDR-therapeuten en wetenschappelijk onderzoek te bevorderen. ‘Kwaliteit’ was de rode draad door de afgelopen vijftien jaar.”

Is jullie missie dan ook onveranderd?

Ad: “Ja, want het doel was toen al om kwalitatief goede EMDR-therapie beschikbaar te stellen aan getraumatiseerde patiënten die dat nodig hebben. En dat doel is nog steeds onveranderd. In de beginjaren was EMDR nog onvoldoende door onderzoeksresultaten onderbouwd. Er was erg veel kritiek op ‘die rare therapie met die ogen en die vingers’. Gelukkig is die periode voorbij en hebben zowel het veld als de patiënten EMDR ►



inmiddels als populaire *evidence based* trauma-behandeling omarmd. Maar in de jaren '90 van de vorige eeuw maakten we als nieuwkomers in therapieland weinig vrienden. Mensen zeiden: 'Hoe kun je EMDR geven, terwijl niemand nog weet hoe het werkt?' We moesten voor EMDR opkomen en dat heeft ons sterk gemaakt."

Carlijn: "Eind jaren '90 kwamen er vanuit de Verenigde Staten veel wetenschappelijke publicaties uit die zich expliciet tegen EMDR uitten: het zogenaamde '*EMDR mesmerisme*'. Ik merkte het zelf ook als onderzoeker. Als ik een artikel indiende bij een *peer reviewed* tijdschrift, was het commentaar politiek getint. Het leek wel of ze de goede resultaten niet wilden geloven. Een tijdschrift heeft zelfs een keer gevraagd om het gedeelte te schrappen waaruit de significantie van EMDR bleek."

Ad: "In Nederland moesten we die strijd tot 2003 voeren. Toen kwam de Multidisciplinaire richtlijn Angststoornissen uit, waarin EMDR was opgenomen. Eindelijk stond EMDR naast gedragstherapie als richtlijnbehandeling voor PTSS. Dat was een belangrijke stap voorwaarts voor de VEN. Andere mijlpalen voor de vereniging waren de komst van het secretariaat, het advies van de Zorgverzekeraars Nederland om EMDR te vergoeden bij een breder toepassingsgebied dan alleen PTSS, en dit jaar de aanstelling van een directeur om onze activiteiten nog beter te kunnen organiseren."

Welke eigenschappen hebben jullie geholpen om de doelen van de VEN na te streven?

Ad over Carlijn: "Om een goede voorzitter te kunnen zijn, moet je in staat zijn om alles te overzien, goed te analyseren en koers te houden. Carlijn kan dat. Ze houdt het punt op de horizon scherp: daar gaan we met ze allen naar toe. Ook kan ze enorm goed bijzaken van hoofdzaken onderscheiden. Maar vooral de manier waarop ze haar praatjes houdt op congressen is fenomenaal. Het is altijd grappig en inspirerend, en daarbij zet iedereen op een unieke manier in het zonnetje. Ik ken niemand die dat zo goed kan als Carlijn."

Carlijn over Ad: "Ad heeft eindeloos veel energie; hij is slagvaardig en voortdurende bereid

om te presenteren en vragen te beantwoorden van patiënten, collega's of van wie dan ook. Je kunt echt op hem rekenen en dat waardeert iedereen. Daarnaast is hij altijd op de hoogte van de nieuwste onderzoeken en deelt hij de nieuwste informatie met velen. Dat alles is heel belangrijk geweest voor de snelheid van de ontwikkeling van EMDR. Zonder Ad hadden we nooit de vooraanstaande positie bereikt die we nu in het veld hebben."

Julie worden de pater en de mater van de VEN genoemd. Nu gaat het bestuur verder zonder jullie, vertrouwen jullie dat?

Ad: "Niks is leuker dan zo'n mooie vereniging te mogen besturen. Het is een waanzinnig goed bestuur met competente mensen. Geen stropdassen die alleen in het bestuur zitten voor hun CV. We hebben met elkaar steeds de goede beslissingen genomen. Mijn zorg is wel dat we straks opgeslokt zullen worden door de bureaucratie. Vroeger besteedde het bestuur honderd procent van haar tijd aan inhoudelijke en interne zaken, en nu gaat er veel tijd zitten in zaken die met onze profilering en met de GGZ in brede zin te maken hebben. Het is goed en belangrijk werk, maar ik hoop niet dat dit zich zodanig zal doorzetten, dat we ons hoofdoel uit het oog verliezen."

Carlijn: "Ik voel me bevoorrecht dat ik zo lang voorzitter van deze dynamische vereniging heb mogen zijn. Zowel het bestuur als de leden zijn enthousiast, positief en ondersteunend. De klus is samen geklaard en ik heb vertrouwen in het vervolg. Zeker nu de taken van de voorzitter en de bestuursleden 'behapbaar' zijn geworden door de komst van Nicole als directeur."

Wat wil je het bestuur meegeven?

Ad: "Blijf strijdbaar, houd altijd een rechte rug. Laat je als vereniging niet van de kaart spelen en zie de kwaliteit van de EMDR die we aan patiënten geven altijd als het grootste goed. Kwaliteit bewijst zichzelf en dat is belangrijker om vast te houden dan alleen maar een grote vereniging zijn. We hebben altijd op een positieve en open manier samenwerking gezocht met andere partijen. Het is niet altijd wederzijds geweest, maar wij zijn dat blijven doen. Houd die koers vast." ▶

Carlijn: "Ja, daar ben ik het helemaal mee eens. Een open, positieve houding is van belang, wat er ook gebeurt. Verder denk ik dat de kwaliteit van de VEN en haar therapeuten in onze PR nog veel meer uit de verf mag komen, met als beoogd effect dat patiënten zelf gaan vragen om, en professionals automatisch verwijzen naar, VEN-erkende opgeleide therapeuten."

Op welk moment van de afgelopen vijftien jaar ben je het meest trots?

Carlijn: "Het is niet een specifiek moment, maar ik ben vooral trots op wat we bereikt hebben: de VEN is in Nederland de op een na grootste wetenschappelijke vereniging en in Europa de op een na grootste EMDR-vereniging. In Nederland hebben we bovendien meer leden dan in de VS, en we zijn het land met de hoogste dichtheid aan EMDR-therapeuten. Het gaat mij niet zozeer om de aantallen, maar deze cijfers betekenen wel dat EMDR voor veel getraumatiseerde patiënten in Nederland beschikbaar is, en dat was precies ons doel."

Ad: "Ik ben er supertrots op dat zoveel therapeuten een werkzame therapie toepassen. Elke dag zijn er heel veel mensen die door EMDR geholpen worden. Daarnaast ben ik trots op de organisatie van de congressen, op het feit dat we altijd die positieve sfeer in de vereniging hebben kunnen vasthouden, en op het enorme enthousiasme van de leden."

Wat was het spannendste moment?

Carlijn: "Toen we de overgangsregeling gingen invoeren en termijnen gingen koppelen aan de opleidingstrajecten in het kader van bevordering van kwaliteit. Er was een risico dat we daardoor veel leden kwijt zouden raken. We hadden echt geen idee hoe het zou uitpakken, heel spannend. Uiteindelijk pakte het fantastisch uit en is ons ledenaantal met veertig procent gegroeid."

Wat had je, met de kennis van nu, anders willen doen?

Carlijn: "We zijn nog steeds gelukkig met onze keuze om kwaliteit voorop te zetten. Wij wilden ook EMDR-behandelingen via videofragmenten in supervisie beoordelen om te zien of de therapeuten EMDR goed toepasten, en dat was in die tijd uniek. Anderen vonden deze competentiegestuurde supervisie arrogant en elitair; nu is deze werkwijze bij meer opleidingen geïmplementeerd. We hadden wel veel eerder een directeur moeten aanstellen. Door de externe taken zijn de werkzaamheden van het bestuur toegenomen en verzaagd, en daardoor zijn er helaas ook dingen vertraagd of onzorgvuldig verlopen."

Jullie zijn best verschillend. Hoe hebben jullie toch zo goed kunnen samenwerken?

Ad: "Dat komt omdat we beiden een heel groot hart hebben voor EMDR, en voor elkaar. We hebben een gemeenschappelijke historie en we hebben samen het hele pad afgelegd: vanaf Francine Shapiro tot de ontwikkeling van de trainingen Kind en Jeugd samen met Erik ten Broeke en Renee Beer, de oprichting van de vereniging en de samenwerking met *EMDR Europe*; maar ook alle ontwikkelingen en controversen onderweg maakten we samen mee."

Carlijn: "In het begin losten we ook nog veel met z'n tweeën op omdat er nog weinig ondersteuning was. Dus we hebben elkaar heel goed leren kennen en veel gelachen. We komen er samen altijd wel uit."

Stopt het echt na september 2018?

Ad: "Nee, ik ben nog niet weg, hoor! Samen met Iva en de EM-redactie maak ik nog het EMDR Magazine en ook in *EMDR Europe* ben ik nog actief. En gelukkig is er ook nog heel veel lopend EMDR-onderzoek waar ik bij betrokken ben."

Carlijn: "Ook bij mij loopt de betrokkenheid bij EMDR nog door. Ik word vanaf juni binnen *EMDR Europe* voorzitter van de *Child and Adolescent Committee* en ik zit ook nog in de wetenschapscommissie van de VEN en *EMDR Europe*. Daar kan ik wat ik bij de VEN geleerd heb goed gebruiken. Het contact als voorzitter met het VEN-bestuur en met de leden zal ik enorm missen." ■

Op 18 september 2018 organiseert het bestuur van de VEN een minisymposium en een afscheidsreceptie ter gelegenheid van het aftreden van Carlijn en Ad uit het bestuur en ter ere van hun jarenlange inzet en betrokkenheid. Voorafgaande aan het minisymposium is er een extra Algemene Ledenvergadering (ALV). De avond bestaat uit 3 delen:

- 1. ALV 19.00 – 19.30 uur**
- 2. Mini-symposium 19.45 – 21.15 uur**
- 3. Afscheidsreceptie met lekkere cocktails en hapjes 21.15 – 23.00 uur**

Je kunt voor alle onderdelen apart inschrijven:
<https://www.emdr.nl/emdr-agenda/#ven-alv>